

Björnsångers An., Jk.
Insaml. 1728.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

523

1

Hälla dricka i hörnorna i rummet julafton.

På julafton så gick far omkring och hällde ett par droppar
dricka i var hörna i rummet. Mor brukade vanligen göra det
men ibland hände det att far gjorde det. Detta dricka skulle
vara till goavätta.

(8 sidor)

2

2

523

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Ej krossa ett ben eller ta ut mårgen under julen.

Under hela julen fick ingen krossa ett ben eller ta ut mårgen
ty då kom det olycka över huset.

523

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Blåsa en ärta ur en kritring.

En jul kom en gubbe hem till oss i Ingelstads by där jag då var. Han skulle visa oss att vi ej kunde blåsa en ärta ur en ring som han ritat på bordet med krita. Han sade till oss att vi skulle gå ut allesammans medan han ritade upp ringen och när vi sedan kommo in låg där en ärta mitt på bordet och omkring den var ritat en cirkel med krita. Vi fingo nu försöka en efter en att blåsa ärtan ur ringen, men hur vi än försökte och blåste så vi voro rent blåa i ansiktet, så kunde vi ej ändå få ärtan över ringen. Men vad gubben gjort, det fick vi aldrig reda på.

523

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Hur likkistorna gjordes förr.

Kistorna gjordes vanligen av fur.De voro oftast tre alnar långa och hade svarvade fötter,när det var förmögnare folk som skulle ha dem.Kistan var 18 tumm tvärs över och 10tum vid fotändan.Så strök man dem med kimrök,lim och vatten och stenköl,som man krossat.Om man så blandade lite rågmjöl i så glänste de ännu bättre.På de bättre kistorna satte man iblan handtag.De voro av rep och klädda med kläde och så hade man klippt ut klädestrillor och satt på dem.Så satte man köpt flor på kistan,svart om det skulle vara till en äldre annars vitt eller brokigt.I stället för flor hade man på bättre kistor också kläde.--När kistan gjordes,tog man vara på den bästa hyvelspånen och den lade man i bottenpå kistan.Kistorna kostade från12-till 15 kronor för de bättre,men fattigkistorna fick ej kosta mer än 7 kronor.--När någon var död,kom där bud till mästaren,om han ville komma bort och taga mått av den döde.Ibland kunde det hända att någon av de anhöriga kom och hade en lång has-selkäpp,på vilken han hade skuritmåttet.Den som var älst lärpåg fick så göra kistan.Fattigkistorna bara spikades samman men de bättre fogades samman och böjdes över värmen,så de fingo bättre form.Så

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

polerades också kanterna på dessa bättre kistor. När så kistan var färdig, så skulle den som hade gjort den jämte en annan av lärlingarna bära bort kistan på en bärarbår, som alltid stod på verkstaden. För detta besvär skulle bärarna ha en krona. Skulle den döde läggas i kistan fick mästaren själv gå med och göra detta. Någon gång hände det att folk beställde sin egen kista och lät hämta den hem, så den skulle stå färdig, när de dog, men det var mycket sällan.

Präma
Brosarp

6-6

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

523

Brev med den döde i kistan.

Här var en som de kallade för Muffa-Johannan, som dog och då hade jag gjort kista till henne. När så kvinnan var lagd i kistan och jag skulle spika igen locket, så kom hennes son, Edvard Jönsson, och bad mig ta av locket en gång till, för han hade ett brev, som han nödvändigt ville att hon skulle ha med sig i graven. Det blev lagt där också, men vad där stod i det eller om där var något ditlagt annars, det fick jag aldrig reda på.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Hur man förfor med den döde.

När någon var död, tryckte man till ögonlocken om dessa stodo öppna och sedan tvättade man liket om händerna och fötterna och var det en man blev han också genast rakad. Sedan klädde man på honom hans brogemanssskjorta, ty den skulle vanligen ligga till "döaskjorta". (en kvinna som hette Elsa och som bodde i Maglehem hade låtit beställa brogemanssskjorta till sin man innan de gifte sig och då hade hon sagt till, att de skulle göra den bra vid, för den skulle sedan ligga till döaskjorta.) Man lade så den döde på ett sofflock och flyttade ut honom i kistehuset eller något annat hus, där det var plats. Man lade så en psalmbok på den dödes bröst och en sax. Ibland kläddes liket i ett vitt lakan. Det skulle alltid stå i öster och väster. När liket var klätt, lästes en psalm. På begravningsdagen skulle alla se liket, som ville det. Snickaren, som gjort kistan skulle sedan skruva på locket och läsa, om ej klockaren eller prästen var till hands. Man sjöng så en psalm och bärarna och prestaverna kommo fram. Bärarna satte så kistan på en bärarbår och buro den döde till graven. Bärare voro de närmaste anhöriga eller särskilt goda vänner till den döde.

*Heim
Albo H
Brosarp 18*

*1878 föns Berglund
Brosarp*

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV 18

acc No 523

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Jag har aldrig sett något märkvärdigt, men jag har blivit förvillad ett par gånger, så jag har inte på länge kunnat hitta rätt, fast jag varit på vägar som jag kände väl till. --Men en vinterkväll för flera år sedan, när jag kom från verkstaden, fick jag se ett högt bloss uppe vid kyrkan. Jag trodde först att det var månen, men den såg jag att den satt på ett annat håll. Jag gick då in och sade till en sköterska, som då bodde hos oss, och hon och min kvinna gingo med ut och tittade på blosset. Vi stodo länge och sågo på det och jag ville, att vi skulle gå upp och titta på det på nära håll, men min kvinna ville inte att vi skulle gå. Men jag såg efter i vilken riktning det syntes och nästa dag gick jag upp och såg efter där det syntes och efter vad jag kunde se, så kom det från den mördade kvinnans grav. Över hennes grav är rest en sten, och på den står att hon mördades av sin man.